

धर्मलाभोपायमेवाहसार्द्धेन यस्त्विति ॥ ११ ॥ १२ ॥ सुवृत्तं प्रियं धर्म्यं च ॥ १३ ॥ १४ ॥ ब्राह्मी ब्राह्मणानां स्वभूतां ॥ १५ ॥ विद्यामेवाह इदमित्यादिना इदं प्रत्यक्षादिप्रमाणसिद्धं विश्वं कर्तुं जगत्स्था-
वरजंगमात्मकं सर्वसर्वमपि अजय्यं कर्मणानलभ्यं सर्वशः सर्वप्रकारेण इदं सर्वं यदयमात्मा आत्मेवेदं सर्वमित्यादिश्रुतिभ्यः सर्वस्यात्ममात्रत्वादिति भावः ननु पशुबंधयाजीसर्वैर्लोकानभिजयतीति कर्मज-
सर्वप्रोक्तं त्रिविधं ब्रह्ममेतदिति नातः परतरं भवेत् अतो ब्रह्मणो न्यतः श्रेष्ठतरं प्राप्यं नास्ति जयश्रुतिस्तु अविद्यावद्विषयकर्मकांडाभिप्राया ॥ १६ ॥ ननु केयं विद्यानाम आत्मैकत्वप्रतिपत्तिरिति ब्रूमः किं शालग्रामे
विष्णुत्वमिव प्रत्यगात्मनिसावात्म्यं भावनात्मकं कुर्यादिति विधित एव इह प्रतिपत्तव्यं उत वह्नौ वैष्णवमिव तात्त्विकं त्वमस्यादिशब्दप्रमाणात् प्रतिपत्तव्यं आद्येऽजय्यवचनव्याकोपः द्वितीये तात्त्विकाद्वैतैकर्मोपा-

पापात्मा भवति त्वेवं धर्मलाभं तु मे शृणु ॥ यस्वेतान्प्रज्ञया दोषानपूर्वमेवानुपश्यति ॥ ११ ॥ कुशलः सुखदुःखेषु साधूंश्चाप्युपसेवते ॥ तस्य साधुसमारंभाद्बुद्धि-
धर्मैर्पराजते ॥ १२ ॥ ब्राह्मण उवाच ब्रवीषि सुवृत्तं धर्म्यं यस्य वक्तान विद्यते ॥ दिव्यप्रभावः सुमहावृष्टिरेवमतोसिमे ॥ १३ ॥ व्याध उवाच ब्राह्म-
णैव महाभागाः पितरोऽग्रभुजः सदा ॥ तेषां सर्वात्मना कार्यं प्रियं लोके मनीषिणा ॥ १४ ॥ यत्तेषां च प्रियं तत्तेवक्ष्यामि द्विजसत्तम ॥ नमस्कृत्वा ब्राह्मणेभ्यो ब्राह्मी-
विद्यां निबोध मे ॥ १५ ॥ इदं विश्वं जगत्सर्वमजयं चापि सर्वशः ॥ महाभूतात्मकं ब्रह्म नातः परतरं भवेत् ॥ १६ ॥ महाभूतानि खंवायुरग्निरापस्तथा च भूः ॥ श-
ब्दः स्पर्शश्चरूपं चरसो गंधश्च तद्गुणाः ॥ १७ ॥

स्तिकांढयो रग्रामाण्यं न चेष्टापत्तिः तद्वदेव ज्ञानकांडस्याप्यग्रामाण्यापत्तेः भेदमाहि प्रत्यक्षादिप्रमाणांतरविरोधस्तु स्पष्ट एवेत्याशंक्याह महाभूतानीति स्वादयः शब्दादयश्च तद्गुणाः तस्मिन् ब्रह्मणि अश्रिता गुणाः
त्रिगुणात्मकमायार्थत्वात् मायायाश्चाश्रयो ब्रह्मैव देवात्मशक्तिस्त्वगुणैर्निर्गुणं मायानुप्रकृतिं विद्यान्मायिनं तु महेश्वरमित्यादिश्रुतिभ्यः अयमर्थः चंद्रेणासंस्पृष्टमपि जलं चंद्रे चंचलत्वानेकत्वाधः स्थत्वाद्या-
रोपहंतुं भवति एवं प्रत्यगात्मनाऽसंस्पृष्टापि माया तत्र दुःखित्वानेकत्वाद्यारोपहेतुर्भवतीति तथा च श्रुतयः एक एव तु भूतात्मा भूते भूते व्यविस्थितः एकधा बहुधा चैव दृश्यते चलचंद्रवत् स समानः सन् भौलौकावनुसंचरति
ध्यायतीव ललायतीव घटसंवृतमाकाशं नीयमाने यथा घटे घटो नीयेत नाकाशं तद्वज्जीवोक्तोऽप्यमइत्याद्याः समानः बुद्धिना दातव्यं प्राप्तः लेलायति लोलुपो भवति ब्रह्मैव स्वमादिष्विब स्वाज्ञानात् स्वस्मिन्नेकमे-
दं भिन्नं प्रपंचं पश्यति प्रमाणतश्च न द्वाधे एकमेव शिष्यते अतो रज्जुरग्न्यायेन प्रपंचस्याधिष्ठानादनन्यत्वादात्ममात्रत्वं अविद्यावस्थायां कर्मोपास्ति ज्ञानकांडानां प्रामाण्यं उत्पन्ने तु ज्ञाने वेदा अवेदा इति श्रुत्यैव
स्वस्य प्रामाण्यं निषिद्धमिति किंचिद्दुःस्थं यदाहुः संप्रदायविदः देहात्मप्रत्ययो यद्वत्प्रमाणत्वेन कल्पितः लौकिकं तद्वदेव प्रमाणत्वात्मनि श्रयादिति आआत्मनि श्रयादिति च्छेदः तस्माद्युक्तमुक्तं स्वादयस्त-
द्गुणादिति ॥ १७ ॥